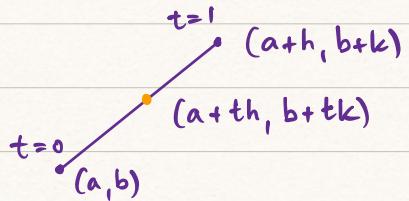

F7 - Taylors formel, lokala extrempunkter

Låt $f \in C^3(D)$, $D \subset \mathbb{R}^2$, $(a, b) \in D$.

Bilda $\varphi(t) := f(a+th, b+tk)$
 $\varphi: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$.

Vi kan nyttja Taylors formel för φ .

$$\varphi(t) = \varphi(0) + \varphi'(0) \cdot t + \frac{\varphi''(0)}{2} t^2 + \frac{\varphi'''(\theta t)}{3!} t^3 \quad \text{för något } \theta \in [0, 1]$$

Låt oss överföra denna formel till f .

$$\varphi(0) = f(a, b)$$

$$\varphi'(t) = \frac{d}{dt}(\varphi(t)) = \frac{d}{dt}(f(a+th, b+tk))$$

$$= f'_x(a+th, b+tk)h + f'_y(a+th, b+tk)k$$

$$\varphi'(0) = f'_x(a, b)h + f'_y(a, b)k$$

$$\varphi''(t) = \frac{d}{dt}(\varphi'(t)) = \frac{d}{dt}(f'_x(a+th, b+tk)h + f'_y(a+th, b+tk)k)$$

$$= f''_{xx}(a+th, b+tk)h^2 + 2f''_{xy}(a+th, b+tk)hk + f''_{yy}(a+th, b+tk)k^2$$

$$\varphi''(0) = f''_{xx}(a, b)h^2 + 2f''_{xy}(a, b)hk + f''_{yy}(a, b)k^2$$

$$\begin{aligned} \varphi'''(t) &= f'''_{xxx}(a+th, b+tk)h^3 + 3f'''_{xxy}(a+th, b+tk)h^2k + 3f'''_{xyy}(a+th, b+tk)hk^2 \\ &\quad + f'''_{yyy}(a+th, b+tk)k^3. \end{aligned}$$

Antag

$$f(a+th, b+tk) = f(a, b) + (f'_x(a, b)h + f'_y(a, b)k) + \\ + \left(f''_{xx}(a, b)h^2 + 2f''_{xy}(a, b)hk + f''_{yy}(a, b)k^2 \right) \frac{t^2}{2} + \varphi'''(\theta t) \frac{t^3}{3!}$$

Speciellt för $t=1$:

$$f(a+h, b+k) = f(a, b) + (f'_x(a, b)h + f'_y(a, b)k) + \\ + \frac{1}{2} \left(f''_{xx}(a, b)h^2 + 2f''_{xy}(a, b)hk + f''_{yy}(a, b)k^2 \right) + \frac{\varphi'''(\theta)}{3!}, \quad \theta \in [0, 1]$$

Låt oss studera feltermen $\frac{\varphi'''(\theta)}{3!}$

Bilda $B(h, k) := \frac{\varphi'''(\theta)}{3! \cdot |(h, k)|^3}$

Notera att $|f'''_{xxy}(a+\theta h, b+\theta k)h^2k| \leq |f'''_{xxy}(a+\theta h, b+\theta k)| \cdot |(h, k)|^3$

eftersom $|h| \leq |(h, k)|$ och $|k| \leq |(h, k)|$.

Då $f \in C^3(D)$ är $|f'''|$ begränsad.

Antag $|B(h, k)| \leq C$ i en omgivning av $(0, 0)$.

Sats: (Taylors formel av ordning 2, d=2)

Låt $f \in C^3(D)$, $D \subset \mathbb{R}^2$ och $(a, b) \in D$. Då gäller

$$f(a+h, b+k) = f(a, b) + (f'_x(a, b)h + f'_y(a, b)k) + \\ + \frac{1}{2!} \left(f''_{xx}(a, b)h^2 + 2f''_{xy}(a, b)hk + f''_{yy}(a, b)k^2 \right) + \\ + B(h, k) \cdot |(h, k)|^3$$

där B är begränsad i en omgivning av origo.

Ex: Bestäm Taylorpolynomet av grad 2 kring $(\frac{\pi}{2}, 1)$ till funktionen $f(x,y) = \frac{\sin x}{y}$.

$$f'_x = \frac{\cos x}{y} \quad f'_x(\frac{\pi}{2}, 1) = 0 \quad f(\frac{\pi}{2}, 1) = 1$$

$$f'_y = -\frac{\sin x}{y^2} \quad f'_y(\frac{\pi}{2}, 1) = -1.$$

$$f''_{xx} = -\frac{\sin x}{y} \quad f''_{xx}(\frac{\pi}{2}, 1) = -1$$

$$f''_{xy} = -\frac{\cos x}{y^2} \quad f''_{xy}(\frac{\pi}{2}, 1) = 0$$

$$f''_{yy} = 2 \frac{\sin x}{y^3} \quad f''_{yy}(\frac{\pi}{2}, 1) = 2.$$

$$\begin{aligned} T(\frac{\pi}{2}+h, 1+k) &= 1 + (0 \cdot h - k) + \frac{1}{2} (-h^2 + 2k^2) \\ &= 1 - k + k^2 - \frac{h^2}{2}. \end{aligned}$$

$$x = \frac{\pi}{2} + h, \quad y = 1 + k$$

$$T(x, y) = 1 - (y-1) + (y-1)^2 - \frac{(x-\frac{\pi}{2})^2}{2}$$

Definition: Låt $f: D \rightarrow \mathbb{R}$, $D \subset \mathbb{R}^n$. Vi säger att f har ett **lokalt maximum** i $a \in D$ om det finns ett $\delta > 0$ sådant att $f(x) \leq f(a)$, för varje $x \in D$ som uppfyller $|x-a| < \delta$.
 a kallas **lokalt maxpunkt**.

Lokala max och minpunkter kallas **lokala extempunkter**

Sats: Om $f: D \rightarrow \mathbb{R}$, DCR^n har ett lokalt extremvärde i en inre punkt $a \in D$ och om f är partiellt derivator i a så följer att $(\nabla f)(a) = 0$.

Beweis: Bilda $\varphi(t) := f(a_1 + t, a_2, \dots, a_n)$

Eftersom f har ett extremvärde i a så gäller att φ har ett extremvärde i $t=0$.

För en variabelanalys är $\varphi'(0) = 0$.

$$\Leftrightarrow f'_1(a) = 0.$$

Äntsin är $(\nabla f)(a) = 0$ från symmetri.

Definition: Låt $f: DCR^n \rightarrow \mathbb{R}$. Om $(\nabla f)(a) = 0$ kallas $a \in D$ en **stationär punkt**.

I en omgivning av en stationär punkt gäller

$$f(a+h) = f(a) + 0 + \frac{1}{2} \underbrace{\left(f''_{11}(a)h_1^2 + 2f''_{12}(a)h_1 h_2 + f''_{22}(a)h_2^2 \right)}_{\text{avgör karaktären.}} + \|h\|^3 B(h)$$

$$Q(h) := Ah_1^2 + 2Bh_1 h_2 + Ch_2^2. \quad \text{Kvadratisk form.}$$